

Aan de colleges en gemeenteraden van de U10 gemeenten,

Utrecht, 10 mei 2017

Geachte colleges en raden,

De regio wordt in toenemende mate beschouwd als motor van economische groei en als aangrijpingspunt voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Dit zien we als kans en aanmoediging om de samenwerking in onze regio met U10 een stap verder te brengen. De regio Utrecht is een sterke regio, in economisch opzicht zelfs één van de 3 meest competitieve regio's in Europa. In de regio wordt nauw samengewerkt. De U10 samenwerking heeft zich de afgelopen jaren bewezen als een effectief netwerk om op verschillende onderwerpen samen op te trekken waar het vraagstuk de gemeentegrenzen overstijgt. Denk aan de opvang en integratie van vluchtelingen in de regio, de aanpak van leegstand van kantoren, de samenwerking rond bedrijfsterreinen, het programma U-thuis (het stimuleren van particulieren om hun huizen beter te isoleren), het aanbod sociale woningbouw en mobiliteitsvraagstukken etc.

Samenwerken is niet vanzelfsprekend en behoeft blijvend onze aandacht. We staan met de U10 aan het begin van een nieuwe manier van samenwerken. Met als centrale uitdaging om lokale opgaven van gemeenten in te zetten voor een gezamenlijke regionale Agenda U10 met een werkprogramma voor 2017 – 2018. Niet alleen vanuit de inhoud, maar ook in de uitvoering. Dit vraagt om een intensief en dynamisch samenspel tussen gemeenten - uw colleges en raden. Zo zorgen we dat we flexibel kunnen (blijven) inspelen op kansen die er liggen voor de Utrechtse regio en de samenwerking verder kunnen ontwikkelen in de praktijk.

Regio Utrecht – ontmoetingsplaats voor Healthy Urban Living

De regio Utrecht onderscheidt zich als een **ontmoetingsplaats voor Healthy Urban Living**. Groen, gezond en slim zijn sleutelbegrippen. Het doel is om duurzame verstedelijking met de economische ontwikkeling te ondersteunen. En het aantrekkelijke en gezonde leefklimaat te versterken. Dit zal vooral binnenstedelijk moeten gaan plaatsvinden, met behoud van kwaliteit. Hierbij werken we aan een sterke economische en complementaire regio die landelijk en internationaal zijn aantrekkingskracht behoudt en versterkt, aan een woningvoorraad die voor iedereen een thuis moet geven en aan duurzame mobiliteit. Omdat onze regio zo sterk groeit, zijn aandacht voor voldoende groen met landschappelijke kwaliteit en behoudt van onze cultuurhistorie eveneens belangrijke thema's.

De sterke groei die de regio doormaakt is niet vanzelfsprekend. In de regio vinden we de slagkracht om tot gezonde en slimme oplossingen te komen om die groei te accommoderen en ervan te profiteren. Samen kunnen we het profiel van een ontmoetingsplaats voor Healthy Urban Living krachtig neer zetten. Wij willen daarom, ook samen met bedrijven en kennisinstellingen (o.a. life science) belangrijke stappen zetten om hier concrete invulling aan te geven.

Samen effectiever en beter

Door de wijze waarop binnen het U10 netwerk wordt samengewerkt kan elk vraagstuk op zijn eigen optimale schaal worden opgepakt, soms met meer en soms met minder dan 10 gemeenten. Hier wil de U10 effectief op in kunnen spelen. Dit is ook terug te zien in het werkprogramma. Als het gaat om woningbouw, opvang en integratie van vluchtelingen en het sociaal domein trekken we met 16 gemeenten op, bij het onderwerp duurzaamheid zijn 15 gemeenten betrokken en als het gaat om de regionale mobiliteitsopgave werken we met 9 gemeenten samen. Hierin gaat ook de uitdaging van onze samenwerking schuil: wat is het adequate schaalniveau voor een vraagstuk? Dat kan variëren per thema en in tijd. Daar zullen we met elkaar aandacht voor moeten hebben en blijvend het gesprek over voeren. Met de Agenda U10 en het werkprogramma willen wij hierbij helpen.

Verantwoordelijk voor een dynamische agenda

De Agenda U10 met het werkprogramma 2017-2018 is een dynamisch document. Deze agenda is ontwikkeld op basis van gesprekken met uw raad en college (via de bestuurstafels). Maar samenwerken in U10 vraagt ook een constante inspanning om van inhoud naar uitvoering te komen. Dat willen we op een slimme manier organiseren. Iedereen werkt mee vanuit zijn of haar eigen rol en verantwoordelijkheid, met een gemeenschappelijke agenda en in nauwe interactie met elkaar. Waar nodig doen we dit op een vernieuwende wijze en zullen pilots en experimenten hiervoor inzetten.

Wat vragen wij van u?

Wij verzoeken u de Agenda U10 met het werkprogramma 2017-2018 op de voor u gebruikelijke wijze in uw college en raad te bespreken. Wij stellen het op prijs dat als u een reactie wilt geven u deze voor 1 oktober 2017 kenbaar maakt aan uw collega U10 gemeenten en aan het procesteam van de U10. Het volgende mailadres kunt u daarbij gebruiken: info@utrecht10.nl. Alle reacties zullen door het procesteam worden gebundeld en aan de bestuurstafels worden besproken. Vanzelfsprekend zullen wij u over de uitkomst van deze besprekingen informeren.

Met vriendelijke groeten,

Frans Backhuijs
Burgemeester gemeente Nieuwegein

Jan van Zanen
Burgemeester gemeente Utrecht

Agenda U10: werkprogramma 2017 – 2018

Inleiding

Voor u ligt de **Agenda U10 / werkprogramma 2017 – 2018**. Hierin staan de thema's die aan de bestuurstafels tot in het volgend voorjaar – zoveel mogelijk – doorontwikkeld zullen worden naar concrete projecten of programma's. Dat laatste hoeft niet altijd het geval te zijn omdat het soms bij verkennen of delen van informatie blijft.

De Agenda U10 met het werkprogramma 2017-2018 is een dynamisch document en is ontwikkeld op basis van gesprekken met uw raden (U10 Beraad(t) 8 februari 2017 en colleges (via de bestuurstafels). De agenda bevat 26 concrete thema's waar zich de U10 samenwerking op dit moment op richt. Er is een brede regionale agenda ontstaan voor de gezamenlijke samenhangende ontwikkeling van onze regio.

Wat is nieuw

De 26 punten uit het werkprogramma 2017/2018 zijn vrijwel allemaal uitwerkingen van onderwerpen die in de jaargenda 2016 genoemd zijn. Nieuw zijn:

- aardgasloze wijken;
- aandacht voor regionale samenwerking bij implementatie omgevingswet;
- doelgroepenvervoer dat (in een aantal gemeenten) opnieuw moet worden aanbesteed en nu sub-regionaal verband wordt opgepakt;
- U10 buurtmonitor en de sociale kracht monitor;
- een verkenning naar samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars;
- vertaling van de ruimtelijke economische koers naar mobiliteit;
- omgevingsagenda (in het kader van mobiliteit) Midden Nederland;
- gebiedsverkenning Utrecht – Oost en OV toekomstbeeld.

Informatievoorziening en proces totstandkoming van dit werkprogramma

De raadsleden zijn in de voorbereiding op het werkprogramma 2017-2018 betrokken. In de aanloop naar het Agendasettende U10 Beraad(t) van 8 februari 2017 is door de griffiers aan alle raadsfracties een aan de bestuurstafels opgestelde lijst met 29 onderwerpen toegezonden met het verzoek om aan te geven welke onderwerpen zij uit deze lijst belangrijk vinden. Ruim de helft van de fracties heeft hierop gereageerd. Op basis hiervan is de een zgn. "top 5" ontstaan waarover raadsleden tijdens het U10 Beraad(t) van 8 februari 2017 met elkaar nader hebben gesproken. Deze top 5, die is verwerkt in het werkprogramma, luidt: Ruimte voor sociale woningbouw en de verdeling, Betaalbaarheid en duurzaamheid van de sociale woningvoorraad, Uitvoeringsagenda van de Ruimtelijke economische koers, Asiel en Integratie en ten slotte Werkgelegenheid/toegang tot arbeidsmarkt.

1. Circulaire economie

Gemeenten kunnen door regionaal samen te werken een grotere massa maken. Voor 2017 moet de aandacht uitgaan naar:

- Gezamenlijk waar mogelijk circulaire producten in te kopen. Inkoopers van gemeenten zullen samen een netwerk vormen om kennis en ervaring bij circulair inkopen te delen en waar mogelijk gezamenlijk aanbestedingen uitvoeren.
- Van afvalverwerkers te eisen dat huishoudelijk afval zoveel mogelijk wordt gerecycled. Daartoe zal in AVU verband worden verkend welke mogelijkheden de nieuwe afvalverwerkingscontracten na 2018 bieden.
- Gemeenten gaan samen stimuleren dat niet meer bruikbaar vastgoed in de regio wordt gedomonteerd en de vrijkomen grondstoffen zoveel mogelijk worden hergebruikt in de regio. Door ondertekening door gemeenten het convenant netwerk beton wordt een duidelijk signaal aan marktpartijen gegeven en worden ze uitgenodigd om van de circulaire kansen gebruik te maken. Waar mogelijk worden concrete projecten gestimuleerd en bij eigen bouwopdrachten wordt geëist dat gebruik wordt gemaakt van gerecycled bouw materiaal.

2. Energiebesparing in bestaande woningen

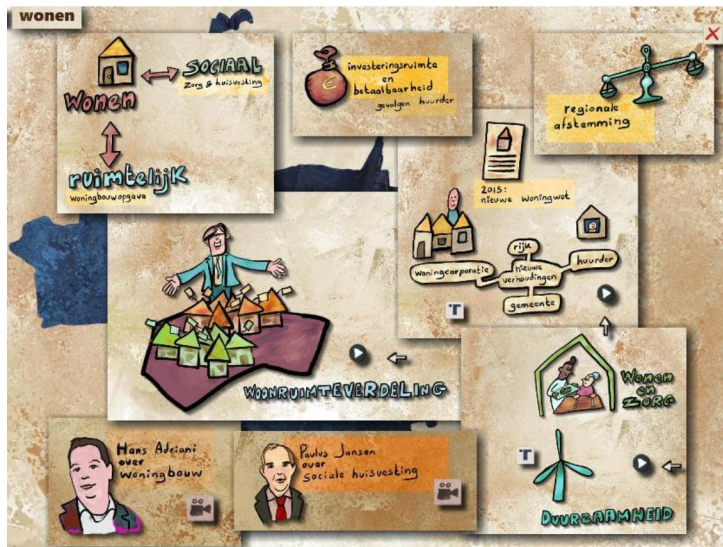
Zonder verregaande isolatie van de bestaande woningvoorraad zal de transitie naar duurzame energie niet kunnen slagen.

- Gemeenten kunnen huiseigenaren stimuleren om hun eigen huis beter te isoleren. Het programma U-Thus is 15 maart 2017 vastgesteld aan de bestuurstafl. Het programma voorziet onder andere in een gezamenlijk energieloket, training van energie ambassadeurs en ondersteuning van lokale energie groepen.
- Prestatie afspraken maken met woningcorporaties om sociale huurwoningen goed te isoleren. (zie thema betaalbaarheid en duurzaamheid)

3. Aardgasloze wijken

Het aardgas zal in de komende decennia meer verdwijnen uit de woonomgeving. Hoe dit precies in zijn werk zal gaan en welke rol gemeenten hierbij kunnen of moeten spelen is nog niet duidelijk.

- Samen de ontwikkelingen volgen en inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen
- Zo nodig samen met de partners in de regio\land met actieplannen komen.
- Utrecht en Woerden voeren pilotprojecten uit en zijn direct betrokken bij de citydeal aardgasvrij. Zij zullen hun ervaringen delen met andere gemeenten in de regio.

4. Meer ruimte voor groei sociale woningbouw

In de regio is sociale woonruimte schaars. (zie ook Rigo onderzoek naar de behoefte sociale woonruimte). Toename van de voorraad moet vooral worden gevonden in nieuwbouw (transformatie van bijvoorbeeld kantoren valt hier ook onder). Voor nieuwbouw zijn locaties noodzakelijk en gelet op afspraken over de ruimtelijke ordening moeten deze locaties vooral gevonden worden op binnenstedelijk/binnendorpse locaties die vaak duur zijn en/of moeizaam ontwikkeld worden door weerstand. Spreiding van de sociale woningbouw over de regio zal daardoor, onder andere, moeizaam tot stand komen.

Voornaamste obstakel bij de groei van de sociale voorraad zijn de locaties. Locaties die in eerste instantie binnenstedelijk/binnendorpelijk binnen de rode contouren, moeten worden gevonden. Maar welke flexibiliteit hebben de rode contouren om mee te bewegen?

Een gemeente is geen eigenaar van de locaties. Een gemeente heeft wel de regie over de bestemming en kan eisen stellen aan de projectontwikkelaar. Hoe pak je het aan om je doel te bereiken; welke mogelijkheden heeft een gemeente en tegen welke grenzen loopt een gemeente aan? Gemeenten kunnen van elkaar leren, wat is de beste oplossing en hebben vaak ook dezelfde partijen tegenover zich. Daarbij is de regio als woningmarktregio een gesprekspartner van de rijksoverheid en de provincie.

Acties:

- Afspraken over groei sociale woningbouw
De regio is op dit moment bezig afspraken te maken over de groei van sociale woningvoorraad samen met de woningcorporaties. Als regio wordt overigens de U16 als woningmarktregio gezien, de regio waar de woningcorporaties kunnen investeren. Een regionaal afstemming die de gemeente meeneemt in lokale prestatieafspraken.
- Verkenning naar ruimte voor locaties.
- De mogelijkheden voor binnenstedelijk/binnendorpelijk bouwen versus de contourendiscussie
- Hoe pakt een gemeente de regie?

5. Betaalbaarheid en duurzaamheid

Eén van de kernpunten in de gemeentelijke woonvisie is de verduurzaming van de sociale voorraad. Het tempo van de verduurzaming ligt echter laag. De verduurzaming wordt gezien als een kwaliteitsinvestering en gaat daardoor ten koste van investeren in het aanbod van voldoende betaalbare woonruimte. Het beeld is dat verduurzaming alleen wordt bereikt met hoge investeringen en daardoor ook een hogere huur. Echter, verduurzaming is ook het antwoord op de vraag naar betaalbare woonruimte. Investeren in duurzaamheid is investeren in lagere woonlasten;

de energielasten worden verlaagd of verdwijnen zelfs bij een energie-neutrale woning. (Nul-op-de-meter woning). Ieder jaar moeten gemeenten, verhuurders en huurders prestatieafspraken maken. Basis voor deze afspraken is het gemeentelijk woonbeleid, oftewel de woonvisie. Afspraken over verduurzaming worden hier gemaakt.

Welke mogelijkheden zijn er om verduurzaming om te zetten naar concrete maatregelen in de prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporatie? Mogelijke acties om dit te realiseren:

- Afstemming in U16 verband van de prestatieafspraken voor de 'beste afspraak'.
- Lobby/gesprek aangaan met provincie en rijk naar de kansen voor verduurzaming en de regels die in de weg staan.
- Organiseren overleg met woningcorporaties, huurders en externe partijen naar de mogelijkheden.

6. Verdeling sociale woonruimte

Samen met de woningcorporaties hebben de 16 gemeenten in de regio één verdeelsysteem voor sociale woonruimte. De gemeenten bepalen voor een groot deel de regels met de huisvestingsverordening. De woningcorporaties zorgen voor de uitvoering van deze regels, zodat de schaarse sociale woonruimte op een efficiënte, eenduidige en vooral eerlijke manier wordt verdeeld tussen het grote aantal woningzoekenden. Hierdoor is een goede basis ontstaan om diverse vraagstukken beter aan te pakken.

Zoals: Hoe voorkom je dat de vraag naar woonruimte door bijzondere doelgroepen (uitstroom beschermd wonen, vergunninghouders en overige urgenten) ten koste gaat van de reguliere woningzoekenden? Cross-over met punt 15 en punt 17.

Een ander vraagstuk dat in veel gemeenten naar voren is gekomen: scheefheid in de sociale huursector. Veel sociale huurwoningen hebben te maken met dure- of goedkope scheefheid, oftewel de sociale sector is te duur of juist te goedkoop geworden. Bij de toewijzing worden strikte inkomenseisen gesteld waardoor de sociale huurwoning passend worden toegewezen. Dit is echter een momentopname, na toewijzing kan er veel veranderen in het huishoudinkomen. Bovendien werden in het verleden ruimere regels gehanteerd waardoor huishoudens in te dure woningen terecht kwamen. Acties:

- Afspraken maken over aanpassingen voor de gemeentelijke huisvestingsverordening, met een regionaal eenduidige deel en een deel voor het gemeentelijk maatwerk.
- Delen van de aanpak voor doorstroming binnen de sociale sector (oa. lokaal maatwerk) en uitstroom sociale huursector.
- Afspraken maken over voldoende beschikbaarheid van woonruimte voor reguliere woningzoekenden versus bijzondere doelgroepen.
- Afstemming voor een eenduidige uitvoering van de urgentieverlening.

7. Kansen voor middeninkomens, lage middeninkomens tussen wal en schip

In het vrijkomende sociale huuraanbod is nauwelijks meer ruimte voor de lage middeninkomens door de regels van de rijksoverheid over de inkomensgrenzen. De lage middeninkomens vallen daardoor tussen wal en schip als een koopwoning niet haalbaar is (hoge prijzen en/of strenge hypotheek-eisen) en het huuraanbod boven de sociale huurgrens (€ 710) te gering en te duur is. Tevens kan aanbod voor de middeninkomens ook een oplossing zijn voor het tegengaan van goedkope scheefheid, oftewel hogere inkomens die sociale huurwoningen bezet houden. Een regionale aanpak kan worden gevonden in:

- Onderzoek naar de mogelijkheden om middenhuur te realiseren. En wat is regionaal de behoefte aan middenhuur?
- Partijen bij elkaar brengen om woonruimte middenhuur te realiseren. Welke partijen zijn geïnteresseerd in de ontwikkeling van dit segment en/of biedt transformatie van kantoren een kans?

8. Uitvoeringsagenda van de Ruimtelijke economische koers

In U10 verband is gewerkt aan de ruimtelijk-economische koers. Daarin komen urgenties en ambities aan bod die passen bij regionale ontwikkeling i.h.k.v. Healthy Urban Living. Doel is duurzame verstedelijking door de economische ontwikkeling te ondersteunen en het aantrekkelijke en gezonde leefklimaat te versterken. Dit vergt regionaal denken en samenwerken. In de uitvoeringsagenda op hoofdlijnen wordt inzichtelijk aan welke concrete opgaven regionaal wordt samengewerkt om de koers tot uitvoering te brengen en de acties die daarvoor nodig zijn op de korte en (middel)lange termijn. Voor korte termijn is een projectaanpak op hoofdlijnen beschreven. Dit is aanvullend aan de onderdelen die al in deze werkagenda zijn opgenomen:

- Bij het opstellen van deze uitvoeringsagenda op hoofdlijnen zijn gemeenten betrokken in januari en februari 2017;
- In april 2017 wordt de ruimtelijke economische koers en uitvoeringsagenda op hoofdlijnen aangeboden voor besluitvorming in de gemeenten;
- De onderdelen van de uitvoeringsagenda zijn een vast thema voor de bestuurstafels;
- De korte termijn acties worden in 2017 (tot aan de verkiezingen 2018) opgepakt. De uitvoeringsagenda wordt geconcretiseerd met kennisinstellingen en marktpartijen. Bij de uitwerking van beide onderdelen is aandacht voor capaciteit, strategie en governance;
- De uitvoeringsagenda is dynamisch en zal jaarlijks worden gemonitord gedeeld met de gemeenteraden.

9. Omgevingswet

Om de bovenstaande ambitie waar te maken is de wijze waarop wordt omgegaan met ruimtelijke ordening, ruimtelijke planning en gebiedsontwikkeling van belang. De omgevingswet kan een integrale aanpak ondersteunen, door:

- ☑☑ Een vraaggerichte opstelling in plaats van een aanbodgerichte sturing (bijvoorbeeld van bedrijventerreinen). Dit is een planning van kansen.
- ☑☑ Een integrale afweging van ruimtelijke kwaliteit.
- ☑☑ Een besluitvorming met korte(re) doorlooptijden.

Door dit op regionaal niveau op te pakken met zorg en aandacht voor de doorwerking naar lokale ruimtelijke ontwikkelingen kan een omgevingsplan en/of –visie worden ondersteunend voor regionale ontwikkeling. Om deze reden wordt kennis uitgewisseld en wordt in 2017 verkend of er behoefte is aan samenwerking rondom de Omgevingswet op regionaal niveau.

10. Regiostrategie Toerisme

Ondanks het bestaan van vele initiatieven in onze regio op het gebied van (inter)nationaal toerisme, ontbreekt momenteel nog een sterke samenhang in het toeristisch product. Er is sinds enige tijd in sterk toenemende mate draagvlak en behoefte op zowel bestuurlijk als privaat niveau om de regio als één geheel te profileren. Het is nu het juiste moment om in de komende tijd de omslag van stad naar regio in het toeristisch product te maken.

- Concreet betekent dit het opstellen van een strategisch marketingplan in samenwerking met marketingorganisaties en de uitwerking hiervan. Voorafgaand zal een uitgebreide aanbodsanalyse en onderzoek naar huidige infrastructuur plaats vinden.

11. Regionale detailhandelsvisie

De detailhandel is een dynamische sector. Bovendien verandert het consumentengedrag en de bevolkingsamenstelling. Hierdoor zal het consumentendraagvlak voor winkels en andere publieksgerichte voorzieningen veranderen. Dit veranderende toekomstbeeld is aanleiding geweest om regionaal tot afstemming te komen.

- Doel van het Regionaal Detailhandel Kader is het vaststellen van een visie op (de ontwikkeling van) de detailhandelsstructuur in de stadsregio en het vastleggen van afspraken tussen de deelnemende gemeenten.

12. Snel internet landelijk gebied

De Provincie Utrecht, Gebiedsraad O-gen, Gebiedscommissie Utrecht-West en de Utrechtse gemeenten willen snel internet (breedband) beschikbaar maken voor het buitengebied. Het betreft de zogenaamde witte percelen in het buitengebied, met een downloadsnelheid die lager ligt dan 30 Mbit/s. De ontsluiting van het buitengebied is van groot belang om de economische en

maatschappelijke kansen te vergroten en te versterken. Daarom willen partijen zich inspannen voor de realisatie van snel internet in de buitengebieden in de periode 2017 – 2019.

- Het initiatief vanuit de gemeente gaat tot en met de zogenaamde pre-competitieve vraagbundeling, waarin de bereidheid van eigenaren tot de afname van snel internet wordt gepeild. Of dit leidt tot daadwerkelijke uitrol van snel internet is afhankelijk van de markt. Een goede voorbereiding en gezamenlijke aanpak is een goede stap om marktpartijen hiertoe aan te zetten en biedt goed perspectief.

13. Kantoren

Als gemeenten hebben we in 2014 een convenant gesloten m.b.t. kantoren. Daarin is afgesproken hoe we leegstand van kantoren tegengaan. Deze afspraken doen recht aan de belangen van de afzonderlijke gemeenten en dragen bij aan een zo gezond mogelijk vestigingsklimaat op regionale schaal.

- De afspraken worden gemonitord en knelpunten worden op de bestuurstafel besproken.

14. Bedrijventerreinen

Het Regionaal Convenant Bedrijventerrein Regio Utrecht 2011-2020 is de basis voor de samenwerking op dit onderwerp.

- Blijven werken aan de uitwerking van de afspraken.
- Blijven monitoren
- Verbinding op dit onderwerp maken met de uitvoeringsagenda van de ruimtelijke economische koers

15. Maatschappelijke Opvang (MO) & Beschermd Wonen (BW)

Gemeente Utrecht is als centrumgemeente verantwoordelijk voor opvang en BW in 16 gemeenten (indeling WMO-regio's, U16). Jaarlijks doet een aantal (zeer) kwetsbare inwoners van de U16 een beroep op opvang en BW, de zogeheten instroom. Bedoeling is dat deze mensen weer terug gaan naar een zelfstandige woning in de gemeente van herkomst, de uitstroom. In de praktijk blijkt dat er in een aantal U16 gemeenten minder mensen uitstromen dan instromen. Dat is de reden dat met alle 16 gemeenten afspraken zijn gemaakt over het vergroten van de uitstroom. Voor 2017-2020 is dit vastgelegd in het nieuwe 'Regioconvenant Uitstroom MO en BW 2017-2020'. De Bestuurstafel (cross-over Wonen en Sociaal Domein, U16) is een (verkenning) *bestuurlijk* netwerk, in samenwerking met het regionaal bestuurlijk WMO overleg. Dit betekent o.a. het faciliteren van:

- Officieel ondertekenen Regioconvenant.
- Indien nodig, bespreken uitvoering, warme overdracht en monitoring van het nieuwe regioconvenant.
- Gezamenlijk ontwikkelen en bespreken regionaal plan voor de toekomst van opvang en beschermd wonen.

16. Doelgroepenvervoer

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vervoer van een aantal verschillende doelgroepen. Verschillend als het gaat om inwoners, en verschillend als het gaat om vorm, frequentie en bestemmingen. Kan al dit vervoer worden gecombineerd? Praktisch, organisatorisch, lokaal, regionaal? In 2016 zijn deze vragen in U16 nader verkend. N.a.v. het verkennende onderzoek, komt onder meer naar voren dat de WMO-regio's een 'logische' samenwerkingsvorm zijn voor een verdere voorzichtige uitwerking (in projectplannen) om vervoer voor diverse doelgroepen waar mogelijk te bundelen. Om de voortgang van deze projectplannen te bespreken en te borgen, is op de Bestuurstafel afgesproken hier een stuurgroep voor in te richten. De Bestuurstafel (Sociaal Domein, U16) is een (verkenning) *bestuurlijk* netwerk. Dit betekent o.a. het mogelijk maken van:

- Gezamenlijk bespreken ontwikkelingen stuurgroep, en laten terugkomen/ borgen van volgende fase op projectplannen.
- Indien nodig, een gecombineerde Bestuurstafel Sociaal Domein (doelgroepenvervoer) en Mobiliteit (OV) om de horizontale verbinding (cross-over) nader te verkennen.

17. Asiel en Integratie

De extra asielinstroom heeft alle gemeenten voor een grote nieuwe opgave gesteld. Naar aanleiding hiervan hebben de U16 gemeenten besloten om samen te gaan werken bij de opvang, huisvesting en integratie van vluchtelingen. In de U16 leeft de brede wens om inwoners niet 'van hot naar her' via onze regio door het land te verhuizen, maar om de inwoners zoveel mogelijk binnen de regio te laten doorstromen zodat vanaf dag één een start gemaakt kan worden met hun integratie. Door tegelijk te streven naar versnelde uitbreiding van de sociale woningvoorraad hoeft geen verdringing van lokale woningzoekenden plaats te vinden. Hierover hebben de U16 gemeenten begin 2017 een Bestuursvereenkomst getekend. De Bestuurstafel (cross-over Wonen en Sociaal Domein, U16) is gestart als een verkennend *bestuurlijk* netwerk. Voor het thema Asiel & Integratie heeft dit inmiddels geleid tot concrete resultaten:

- Aangaan van een Bestuursvereenkomst met gezamenlijke uitgangspunten, doelen en afspraken over regionale samenwerking (ondertekend op 18 januari 2017 met een looptijd tot 1 januari 2020). *Deze overeenkomst heeft veel positieve aandacht gegenereerd in de landelijke en regionale pers. Terwijl in recente landelijke onderzoeken nog eens is benadrukt dat een heel andere aanpak nodig is van het integratiebeleid, is onze regio reeds proactief van start gegaan met 'de doorgaande lijn in de regio', in intensieve samenwerking met het COA.*
- Momenteel wordt de laatste hand gelegd om de afspraken in de bestuursvereenkomst uit te werken in een integraal plan van aanpak. Daarin worden de thema's in de bestuursvereenkomst nader uitgewerkt waaronder: huisvesting, maatschappelijke begeleiding, gezondheidszorg, participatie, onderwijs, educatie, inburgering, werk en inkomen.
- In januari 2017. is in de vorm van een pilot in vier gemeenten de uitvoering al van start gegaan. Woerden, Houten, Utrecht en Utrechtse Heuvelrug zijn de eerste gemeenten die alvast aan de slag zijn gegaan met deze experimentele aanpak. De ambitie is dat eind dit jaar(2017) alle 16 gemeenten hieraan meedoen en hun organisaties aan deze nieuwe werkwijze hebben aangepast.

18. Toegang tot arbeidsmarkt, werkgelegenheid

Regionaal samenwerken met als doel een goede toegang tot de arbeidsmarkt voor (zeer) kwetsbare inwoners en het stimuleren van werkgelegenheid, is een zeer complexe sociale en economische opgave voor gemeenten. Hoe kan een gemeente wel/ niet sturen op volume van vraag naar arbeid; sturen op volume van aanbod; inzet van frictiemaatregelen en de organisatie van dagbesteding? Er zijn diverse samenwerkingen bij dit onderwerp waaronder het project '[Werken aan werk](#)', dat gaat over het bevorderen van werkgelegenheid en het verminderen van werkloosheid op zowel lokale, regionale, nationale als internationale schaal. Bij dit project werken de gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Amersfoort, provincie Utrecht, EBU en USP samen. Daarnaast werken de U10 gemeenten in het Sociaal Domein vooral bij dit onderwerp regionaal samen op de schaal van de [arbeidsmarktregio Midden-Utrecht](#) (15 gemeenten) en de [RMC-regio Utrecht](#) (16 gemeenten). Zowel op beleid als in de uitvoering ([Werkgeversservicepunt \(WSP\) Utrecht-Midden](#)) wordt regionaal samengewerkt. Daarnaast zijn er nog andere (sub)regionale samenwerkingen, bijvoorbeeld bij [Passend Onderwijs](#) in het primair en voortgezet onderwijs. Wat meer vanuit 'economisch' perspectief bekeken, werken de U10 gemeenten (en andere gemeenten uit provincie Utrecht) en het bedrijfsleven samen aan de [Human Capital Agenda \(HCA\)](#), ondersteund door EBU. De HCA brengt de kloof in kaart die bestaat tussen onderwijsaanbod en de vraag naar arbeid in de regio, en overbrugt deze kloof waar mogelijk. Een van die onderwerpen is het [regionale Zorgpact Midden-Nederland](#). Daarnaast is in de [ruimtelijk economische koers U10](#) het verbeteren van de aansluiting en samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt opgenomen. Naast de aansluiting met MBO/HBO/WO, komt ook in deze koers het verbeteren van de aansluiting met niet- of lager opgeleiden naar voren. U10 wordt een aanvullend (verkennend) netwerk op de hierboven genoemde diverse regionale samenwerkingen, waarin o.a. de opgehaalde ideeën/ suggesties van de

deelnemers tijdens [het U10-Beraad\(t\) op 8 februari 2017](#) worden meegenomen. Dit betekent o.a. het mogelijk maken van:

- Een (eerste) verkenning naar een urgent (concreet) vraagstuk dat momenteel speelt in regio Utrecht en niet in de bestaande regionale samenwerkingen kan worden opgepakt.
- Vervolgens op zoek te gaan naar (creatieve) oplossingen voor dit vraagstuk, en deze oplossingen waar mogelijk onderbouwen met onderzoek.
- De oplossingen in U10/U16 verband maar vooral in de gemeenten/ colleges met elkaar te delen en toe te passen.
- Indien nodig, een gecombineerde Bestuurstafel SD en Economie om de horizontale verbinding (cross-over) nader te verkennen.

19. U10 Buurtmonitor en U10 Sociale Kracht Monitor

Naast o.a. de U10 Atlas, de Staat van Utrecht (in wording) en kennisplatforms zoals Utrecht Sociaal (kUS), zijn de U10 Buurtmonitor en de U10 Sociale Kracht Monitor¹ van belang bij het duiden van belangrijke maatschappelijke trends en ontwikkelingen Sociaal Domein in de regio Utrecht. De Bestuurstafel (Sociaal Domein, U10) wordt een bestuurlijk netwerk waarin wordt verkend hoe bestaande onderzoeksuitkomsten te duiden, en hiermee gemeentelijk beleid (op data-gedreven) door te ontwikkelen. Dit betekent o.a. het faciliteren van:

- Uitbreiden U10 Sociale Kracht monitor van 9 naar 10 gemeenten, en indien bestuurlijk gewenst/ nodig naar meer gemeenten.
- Een (eerste) verkenning naar de uitkomsten uit het gezamenlijke onderzoeksrapport U10 Sociale Kracht Monitor 2015-2016. Dit voor o.a. meer inzicht in waar de (sociale) kracht van inwoners uit regio Utrecht zit en hoe deze in wijken of buurten benut, ingezet en gestimuleerd kan worden.
- De inzichten op de Bestuurstafel maar vooral in de gemeenten/ colleges met elkaar te delen en toe te passen.
- In opvolging van de tweede meting van de gezamenlijke U10 Sociale Kracht monitor (eind 2017), een tweede verkenning te doen naar de betekenis van de uitkomsten.
- Onderhouden en beheren U10 Buurtmonitor, waarin de Sociale Kracht monitor U10 wordt geïntegreerd.

20. Samenwerking gemeenten en zorgverzekeraars

Met de decentralisaties in het Sociaal Domein wordt het voor zorgverzekeraars en gemeenten steeds vanzelfsprekender om samen te werken. Gemeenten en zorgverzekeraars hebben belang bij het gezond houden van inwoners en voorkomen van (zwaardere) zorg- en hulpvragen. Door samen te investeren in preventie, vroegsignalering en gezondheidsbevordering kan de inzet van dure vormen van zorg verminderd worden. Er zijn diverse landelijke/ boven-/sub-regionale en lokale overleggen om de samenwerking met zorgverzekeraars en gemeenten te versterken, waaronder bijvoorbeeld het [Jongeriusoverleg](#). Een aantal gemeenten zouden in het U10 netwerk de meerwaarde van de Bestuurstafel richting zorgverzekeraars mogelijk verder willen verkennen. Dit betekent o.a. het mogelijk maken van:

- Een (eerste) verkenning naar de meerwaarde U10 bij samenwerking gemeenten en zorgverzekeraars.

21. Leren, reflecteren en inspireren (Sociaal Domein)

Vooraf door de drie decentralisaties in het Sociaal Domein, zijn de afgelopen jaren diverse boven-/sub-regionale en lokale vraagstukken, successen en/ of teleurstellingen in de praktijk opgedaan. In de waan van de dag is het een uitdaging om als bestuurders hierop gezamenlijk te reflecteren en

---

¹ In opdracht van het Directienetwerk U10 (gemeentesecretarissen U10) uitgevoerd door [Dimensus](#), in samenwerking met beleidsonderzoekers van de U10 gemeenten.

écht (van elkaar) te leren. Dit maakt dat de Bestuurstafel (Sociaal Domein, U10) een verkennend *bestuurlijk* netwerk wordt waarin ruimte en aandacht is voor o.a.:

- Rol bestuurders bij Welzijn op Recept
- Aannames/ herijken leidende principes 3D's
- Sport als middel in het Sociaal Domein
- Regionale ketenaanpak personen met verward gedrag
- Langer zelfstandig thuis wonen
- Inclusiviteit
- Sociaal ondernemerschap
- Healthy Urban Living
- Nader aan te vullen ...

22. Voortgang Regionaal Mobiliteitspakket 2016-2019 en Lokaal Maatwerk

In 2016 heeft de bestuurstafel samen met de provincie een regionaal pakket mobiliteitsprojecten vastgesteld en zijn de subsidies voor lokaal maatwerk voor 2016 en 2017 vastgesteld. In 2017 zal de bestuurstafel vinger aan de pols houden bij de uitvoering van de projecten en samen met de provincie de definitieve besluitvorming voor de mobiliteitsprojecten 2018 en 2019 (inclusief lokaal maatwerk) ter hand nemen. In 2017 zal een groot deel van de projecten in uitvoering worden genomen.

- Voor de subsidies na 2019 wordt vanuit de gemeenten de wens geuit om in de toekomst subsidieregelingen om drie niveaus te handhaven voor mobiliteitsprojecten: provinciaal/landelijk, regionaal en lokaal.

23. Vervoersplan

We werken als regio samen met de provincie aan de realisatie van het OV-Streefbeeld 2020, waarin we als gemeenten de gewenste OV-ontwikkeling voor de middellange termijn hebben vastgelegd. Dit doen we door gezamenlijk inbreng te leveren bij de halfjaarlijkse vervoerplannen van Qbuzz en door mee te denken in het ontwikkelteam OV. Indien relevant, denken we ook mee met andere concessiehouders, zoals Syntus.

- Samen met provincie Utrecht werken aan vervolgstappen om de OV-exploitatie ook op lange termijn gezond te houden, onder andere door goede afspraken te maken over doorstroming van belangrijke OV-corridors.

24. Ruimtelijk-economische koers van U10 vertalen in ambities voor mobiliteit

De ruimtelijke en economische groei in de regio Utrecht leidt tot een grote mobiliteitsopgave. We willen deze groei verantwoord accommoderen zodat het stedelijk gebied leefbaar en aantrekkelijk blijft. Bereikbaarheid is cruciaal, anders loopt men vast in de uitvoering van de ruimtelijke-economische koers. Hierbij zal ook gekeken moeten worden naar bereikbaarheid van omliggende gemeenten, de economische kerngebieden in relatie tot elkaar, de Utrechts Regio in relatie tot de Noordvleugel of andere regio's zowel nationaal als internationaal.

Leefbaarheid vormt, samen met veiligheid, een basiscriterium bij alle activiteiten van de Bestuurstafel. De impact van groeiende mobiliteit kunnen we beperken door ons te concentreren op stille, schone, gezonde en compacte mobiliteit: spoor, HOV, fiets en lopen. De auto faciliteren we waar nodig.

- De onderwerpen/projecten integraal in het uitvoeringplan van de ruimtelijke economische koers opnemen.

25. Omgevingsagenda Midden – Nederland

Eerste helft van 2017 gaan we aan de slag met een Omgevingsagenda Midden Nederland om de opgaven in beeld te brengen die de groei van de mobiliteit in de provincie met zich mee gaan brengen. RWS, gemeente Utrecht en de provincie werken op dit moment aan een plan van aanpak voor dit traject.

- Mogelijk leiden deze verkennende activiteiten in de toekomst tot een provinciaal investeringsprogramma à la het VERDER-pakket voor grote mobiliteitsprojecten.
- Tevens zullen de Utrechtse overheden gezamenlijk lobbyen bij het rijk voor extra investeringen om de grote mobiliteitsopgaven aan te pakken.
- Mogelijke knelpunten van gemeenten benoemen (veelal gelegen op het snijvlak van HWN en OVN). Bijv. waar kruisende verkeerstroom (auto, fiets én OV) elkaar in de weg zitten en waar verder groei nauwelijks mogelijk lijkt.
- Aandacht voor gemeenten voor trends op het gebied van mobiliteit, zoals Smart Mobility en zelfrijdende auto's; Subvragen hiervoor zijn: welke invloed hebben dit soort ontwikkelingen op de groei van de mobiliteit en op het oplossen daarvan?

26. Gebiedsverkenning Utrecht- Oost, NMCA en Toekomstbeeld OV

Gemeente, provincie en ministerie van IenM zijn op dit moment bezig met het opstellen van een plan van aanpak voor het vervolg op de Gebiedsverkenning Utrecht-Oost.

- De U10 gemeenten zullen intensief bij dit vervolg betrokken worden vanaf begin 2017, de gemeente Utrecht is met enkele deeluitwerkingen al gestart en zal zsm de andere gemeenten aanhaken.
- De autonome groei van mobiliteit in de regio gekoppeld aan intensiever gebruik van het stedelijk gebied (oa nieuwe binnenstedelijke woonlocaties en economische activiteit) maken dat de gemeenten met het rijk afspraken willen maken over een noodzakelijk 'systeemsprong mobiliteit'.
- De lobby naar het Rijk (MIRT) wordt actief opgepakt. De rinstadoverheden trekken hierin gezamenlijk op aan de hand van de probleemanalyse nationale markt- en Capaciteitsanalyse (NMCA) en de oplossingsrichtingen uit het toekomstbeeld OV. Vanuit deze inhoud wordt de systeemsprong mobiliteit in grootstedelijke gebieden scherp onderbouwd. Aan de bestuurstafels Mobiliteit en Ruimte wordt de inhoudelijke inbreng en de afvaardiging voor de landelijke overleggen vanuit de U10 besproken.